

Bankzitter

Ton Lenders

Foto: Ton Lenders,
Halmstad (S) - 2023

Dat is klein bier

Zonder reclame te willen maken beschouw ik mezelf toch wel als een echte bierdrinker. Dat heeft overigens niet zozeer met de alcohol te maken, maar meer met het prettige gevoel om met grote slokken je dorst te lessen. In dat verband zou water ook prima zijn, waarvan ik me overigens ook niet onthoud, maar die schuimkraag en die eerste slok smaken na een fikse wandeling toch net iets beter. Dat brengt me bij het schuim. Het is niet zo dat het bier zo'n mooi vast schuim heeft door de hoeveelheid CO_2 die erin zit. Dat is ongeveer 2,0–2,5 gram per liter. Bij cola is het CO_2 -gehalte 3,0–3,5 gram, bij champagne en andere mousserende wijnen zelfs 4,5–6,0 gram. En die dranken schuimen nauwelijks. Nee, niet de CO_2 maar volgens Nienke Beintema in de NRC van 3 januari 2026 zijn het de iso-alfazuren uit de toegevoegde Hop (*Humulus lupulus*) die daarvoor verantwoordelijk zijn. Deze zorgen via veranderingen in viscositeit en elasticiteit voor een steviger oppervlak van de belletjes waardoor die in bier langer blijven bestaan.

De echte liefhebber zal daarom ook nooit bier rechtstreeks uit blik of uit de fles drinken. Bij bier hoort een schoongespoeld (niet ontsmet!) glazen vaasje met een vaste hapkraag (twee vingers dik) die na het nuttigen met een lichte schuimrand het peil van iedere slok aangeeft.

Ik kies bewust voor 'niet ontsmet' omdat we de Bierworm (*Panagrellus redivivus*) ook wat moeten gunnen. Deze sterk bedreigde rondworm leefde onder de naam *Tubatrix silusiae* oorspronkelijk alleen in veel gebruikte vochtige bierviltjes in Silezië en kwam nergens anders voor. Inmiddels is de soort erin geslaagd om in een vrijlevende vorm de hele wereld te veroveren, overigens vooral in nogal vreemde materialen zoals behangerslijm en rijstepap. De wormen worden tegenwoordig massaal op haveremout gekweekt als voedsel voor aquariumvissen. Gert van Maanen acht het vochtig houden van bierviltjes (Bionieuws van 28 november 2025) als beschermingsmaatregel voor de soort daarom tegenwoordig niet meer nodig. Ieder zwerfvuil heeft zo zijn eigen ecosysteem met de daarbij behorende soorten. Denk bijvoorbeeld aan de meeuwenplagen waar bijna elke stad inmiddels onder te lijden heeft. Zonder straatafval (junkfood) geen meeuwen, zonder smerige bierviltjes geen bierwormen.

"Var fågel har sin plats" is een Zweeds gezegde wat betekent dat alles zijn eigen plek of tijdstip heeft, wat duidt op orde en organisatie. In de natuur is er geen 'klein bier'. Iedere soort heeft zijn functie, al kan die uiteraard evolutionair wel veranderen.

Betekenis: Dat is relatief onbelangrijk.